

โครงการยววิจัยสิ่งทอพื้นบ้าน
ฉบับสมบูรณ์ ปี 2550

โครงการ การสำรวจลายผ้าสาเกตของท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

อาจารย์ที่ปรึกษา นางกัลยาลักษณ์ พิลาภ
นางรุ่งทิพา วัฒนสถิตพงษ์
นางสุดาดวง มะณีแสง
โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

คณะผู้วิจัย

1. นางสาวกัลยา สอนศรี
2. นางสาวภาวิมล สากำ
3. นางสาวภักวิภา รุ้ยนิยงค์

30 กรกฎาคม 2550

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ชุดโครงการวิจัย “พัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมท้องถิ่น”

บทคัดย่อ

Abstract

การศึกษาเรื่อง การสำรวจลายผ้าสาเกตของท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบลักษณะลายผ้าสาเกตของกลุ่มตัวอย่างในท้องที่อำเภอเกษตรวิสัย อำเภออาจสามารถ , อำเภอเสลภูมิและอำเภอร่มรัก ซึ่งมีการทอผ้าในเชิงพาณิชย์ โดยนำผ้าลายเอกลักษณ์ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด สีดอกอินทนิลบก ประกอบด้วยลายมงคล 5 อย่าง ความหมาย ได้แก่ **ลายทองเอี้ย** มีลักษณะเป็นแม่น้ำ ลำคลอง เสมือนสายน้ำที่เอื้อต่อวิถีความเป็นอยู่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม **ลายนาคน้อย** ให้ความชุ่มชื้น ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ยังความอุดมสมบูรณ์ให้กับท้องไร่และผืนนา **ลายโคมเจ็ด** บอกถึงความเพิ่มพูน ผลผลิตทางการเกษตรมีความสดใสในชีวิตเหมือนโคมไฟส่องสว่างไสวสู่ความรุ่งเรือง **ลายคันทา** ลายเส้นตรง บอกถึงความซื่อตรง มุ่งมั่น เข้มแข็ง คำจุนหนุนขึ้น อันเป็นอุปนิสัยโดดเด่นของชาวอีสาน และ**ลายหมากจับ** คือพืชชนิดหนึ่งในตระกูลดอกหญ้า เป็นดอกเล็กๆ ของหญ้าเจ้าชู้ ชอบติดตามเสื้อผ้า สื่อความหมายว่า ผู้มาเยือน ได้ชมผ้าลายสาเกต เทียบงานบุญผะเหวดของจังหวัดร้อยเอ็ด จะประทับใจไม่รู้ลืม เมื่อนำลาย 5 ลายมงคลไปศึกษาพบว่า อำเภอเกษตรวิสัย มีผลิตภัณฑ์ลายสาเกตที่มีชื่อเสียง 3 ชิ้นงาน อำเภออาจสามารถ 3 ชิ้นงาน อำเภอเสลภูมิ 3 ชิ้นงาน อำเภอร่มรัก 2 ชิ้นงาน แต่เป็นลายประยุกต์ของลายสาเกต ไม่พบลายสาเกตที่ครบสมบูรณ์ 5 ลายมงคลเลย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (Abstract)	
บทนำ	
ผลการสำรวจ	2
- วัตถุประสงค์	2
- วิธีการสำรวจ	3
- ผลการสำรวจ	4
- วิเคราะห์และสรุปผลการสำรวจ	12
- ข้อเสนอแนะ	12
เอกสารอ้างอิง	13
ภาคผนวก	14
- ภาคผนวก ก ภาพลายสาเกตครบ 5 ลายมงคล	15
- ภาคผนวก ข ผ้าลายสาเกตประยุกต์	26
- ภาคผนวก ค ลายสาเกตประยุกต์ในผลิตภัณฑ์เครื่องใช้	32
- ภาคผนวก ง ประวัติวิทยากรท้องถิ่น	45
- ภาคผนวก จ ภาพวิทยากรท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์	53

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางสรุปผลการดำเนินงาน	1
ตารางที่ 1 แสดงชนิดชิ้นงานที่มีลายสาเกตจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด	4 – 6
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด กับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	8
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่นำลายสาเกตไปประยุกต์ใช้ในเขตท้องที่ 4 อำเภอที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง	9
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ด้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด	10

สารบัญกราฟ

	หน้า
กราฟแสดงชิ้นงานที่มีลายสาเกตจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด	7
กราฟแสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด กับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	8
กราฟแสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่นำลายสาเกตไปประยุกต์ใช้ในเขตท้องที่ 4 อำเภอที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง	9
กราฟแสดงจำนวนกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ด้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด	11

บทนำ

ภาคอีสาน เป็นภาคที่มีการทอผ้ามากกว่าทุก ๆ ภาค เพราะการทอผ้าเป็นรายได้เสริมที่สำคัญของกลุ่มแม่บ้านในภาคอีสาน นอกจากนั้นคนอีสานยังมีทักษะการทอ การย้อมสีผ้า ที่ได้รับการถ่ายทอด จากบรรพบุรุษ มีเอกลักษณ์ ประณีต งดงาม โดยเฉพาะผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายของภาคอีสาน จึงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

จังหวัดร้อยเอ็ด มีผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด คือ ผ้าไหมลายสาเกต ซึ่งผ้าลายสาเกตมีที่มาจาก ชื่อ “สาเกตนคร” อันเป็นชื่อเดิมของจังหวัดร้อยเอ็ด และสีผ้าคือสีของดอกอินทนิลบก เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีสีม่วง ในลายผ้าสาเกตนั้นประกอบด้วยลวดลายโบราณ 5 ลาย ซึ่งมีความหมายบ่งบอกถึงวิถีชีวิตของชาวร้อยเอ็ดได้เป็นอย่างดี

กลุ่มผู้วิจัย จึงคิดจะอนุรักษ์ลายผ้าสาเกต ซึ่งมีลายมงคลนี้ไว้ จึงทำการสำรวจในอำเภอกลุ่มตัวอย่าง คือ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภออาจสามารถ อำเภอเสลภูมิ และอำเภอปทุมรัตน์ ที่มีการทอผ้าเชิงพาณิชย์ เป็นที่นิยมของท้องถิ่นและเผยแพร่ความรู้ลายผ้าสาเกตแก่ชนรุ่นหลัง เพื่อรักษาสืบทอดลายสัญลักษณ์นี้ต่อไป

ตารางสรุปผลการดำเนินงาน
ชื่อโครงการ การสำรวจลายผ้าสาเกตของท้องถิ่นจังหวัด
สัญญาเลขที่ TDLS500010

กิจกรรม /วิธีการทดลอง	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	ผลการดำเนินงาน / ผลการทดลอง (ปฏิบัติจริง)	ผลวิเคราะห์ เปรียบเทียบ (ผลที่คาดว่าจะ จะได้รับ : ปฏิบัติจริง)	ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ในข้อใด	หมายเหตุ (ทำไมผลถึง แตกต่าง หรือไม่บรรลุ วัตถุประสงค์)
1. ประชุมชี้แจง อธิบายให้ นักเรียนเข้าใจ วิธีการทำ กิจกรรม	1. นักเรียน เข้าใจ และ ทราบขั้นตอน วิธีการทำ กิจกรรม	1. นักเรียนได้แบ่ง หน้าที่ และ มอบหมาย งาน รับผิดชอบในกลุ่ม	- นักเรียน ได้ ฝึกทักษะการ รวบรวมหรือ สำรวจข้อมูล ที่สำคัญของ ท้องถิ่น	ข้อ 1,3	
2. สำรวจและ เก็บตัวอย่าง ผ้าสาเกต ของท้องถิ่น ตามกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดร้อยเอ็ด	2. นักเรียนมี ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ลายผ้าสาเกต	2. นักเรียน มี ความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับ ลายผ้าสาเกตของ ท้องถิ่น ตามกลุ่ม ตัวอย่างในจังหวัด ร้อยเอ็ด	- นักเรียน อธิบาย ความหมาย ของลายสาเกต ที่ประยุกต์ใช้ เป็นลายผ้าได้ - วิเคราะห์ ลายผ้าสาเกต ของกลุ่ม ตัวอย่างได้	ข้อ 2,3	

ผลการสำรวจ

ชื่อโครงการ การสำรวจลายผ้าสาเกตของท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด

สัญญาเลขที่ TDLS500010

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจลายผ้าสาเกตของท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะลายผ้าสาเกตของกลุ่มตัวอย่าง
3. เพื่อฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

แนวคิดการวิจัย

กลุ่มผู้วิจัยคิดที่จะอนุรักษ์เผยแพร่ลายมงคล 5 ลายของผ้าสาเกต จึงได้ทำการสำรวจลายผ้าสาเกต ซึ่งได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างในอำเภอต่อไปนี้ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภออาจสามารถ อำเภอเสลภูมิ อำเภอปทุมรัตน์ ซึ่งทั้ง 4 อำเภอนี้มีการทอผ้าในเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นที่นิยมมากในท้องตลาด ทั้งยังเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นด้วย โดยกลุ่มผู้ทำวิจัยได้ศึกษาลายผ้าสาเกตและการประยุกต์ลายสาเกตของกลุ่มตัวอย่างเพื่อเผยแพร่ความรู้ลายผ้าสาเกตแก่บุคคลทั่วไปและชนรุ่นหลังให้มีการรักษาสืบทอดลายสัญลักษณ์ประจำจังหวัดร้อยเอ็ดสืบไป

วิธีการสำรวจ

1) กลุ่มผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผ้าสาเกต ดังนี้

1. ลักษณะผ้าสาเกตแบบดั้งเดิม
2. ลักษณะผ้าสาเกตแบบประยุกต์
3. ผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด
4. ผลิตภัณฑ์ผ้าสาเกตที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP ของจังหวัดร้อยเอ็ด
5. บันทึกภูมิปัญญาเพื่อสร้างตำนานผลิตภัณฑ์ลายสาเกตของจังหวัดร้อยเอ็ด

2) รวบรวมลายผ้าสาเกตจากอำเภอต่างๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีทั้งสิ้น 17 อำเภอ และ 3 กิ่งอำเภอ ที่มา : จากแหล่งข้อมูลคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนร้อยเอ็ด , สำนักงานพาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด, สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด

3) เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ดและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ของใช้และของประดิษฐ์ตกแต่ง ศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก สมุนไพรที่ไม่ใช่ อาหาร

ที่มา : จากแหล่งข้อมูลคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนร้อยเอ็ด , สำนักงานพาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด,
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด

4) เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่นำลายสาเกตไปประยุกต์ใช้ในเขตท้องที่ 4 อำเภอที่เลือกเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง

5) เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ของจังหวัดร้อยเอ็ด

ที่มา : จากแหล่งข้อมูลคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนร้อยเอ็ด , สำนักงานพาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด,
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด

6) เตรียมคำถามเพื่อสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ดังนี้

- 6.1 จำนวนหมู่บ้านที่ทอผ้าลายสาเกตในอำเภอนี้มีจำนวนเท่าใด
- 6.2 การทอผ้าลายสาเกตที่ครบ 5 ลายมีจำนวนกี่กลุ่ม
- 6.3 ลายผ้าสาเกตประยุกต์ (ไม่ครบสมบูรณ์ 5 ลายมงคล) มีจำนวนกี่กลุ่ม
- 6.4 มีการทอผ้าไหมลายสาเกตมีจำนวนกี่กลุ่ม
- 6.5 มีการทอผ้าฝ้ายลายสาเกตจำนวนกี่กลุ่ม
- 6.6 มีการนำลายสาเกตไปประยุกต์กับเครื่องใช้อะไรบ้าง

ผลการสำรวจ

ตารางที่ 1 แสดงชนิดชิ้นงานที่มีลายสาเกต จากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนชิ้นงาน (ชนิด)	ชื่อชิ้นงาน
1	อำเภอพนมไพร	7	1. ผ้าไหมสระแก้ว 2. กระติบข้าวจากโหล 3. พานใส่ผลไม้ 4. จานรองแก้ว 5. กล้องกระดาดชำระ 6. หมวกกันแดด 7. กระเช้าดอกไม้
2	อำเภอธวัชบุรี	7	1. เสื่อกก 2. กระเป่า 3. ผ้าปูโต๊ะ 4. ที่รองจาน 5. ที่รองแก้ว 6. แผ่นแขวนประดับ 7. ผ้าสไบ
3	อำเภอเกษตรวิสัย	3	1. ผ้าสไบบาง 2. ผ้าฝ้าย 3. ผ้าไหมมัดหมี่หางกระรอก
4	อำเภออาจสามารถ	3	1. มวยนั่งข้าว 2. กระติบข้าว 3. ผ้าสไบ
5	อำเภอเสลภูมิ	3	1. เสื่อกก 2. หมอน 3. กระเป่าจากผักตบ

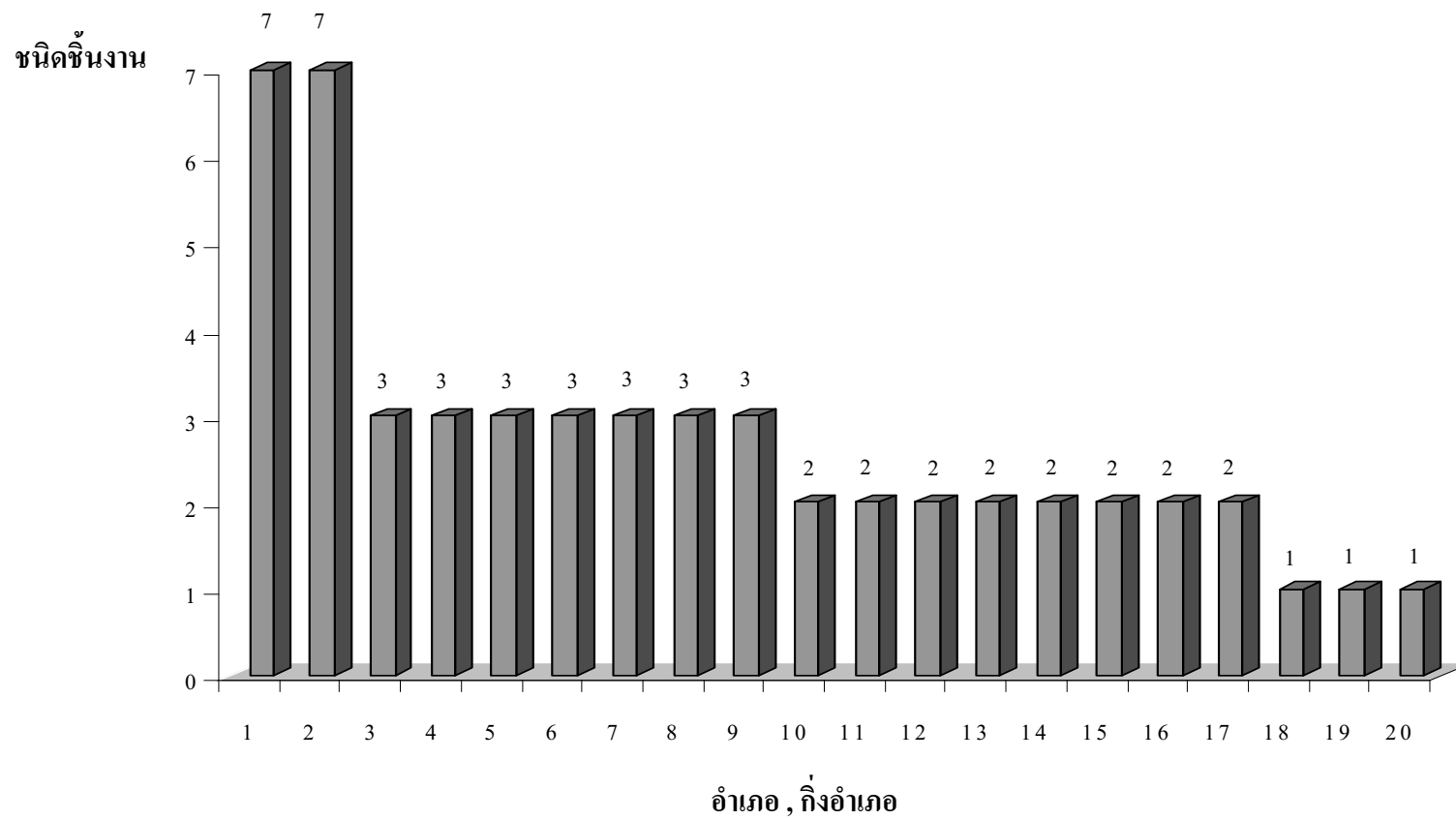
ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนชิ้นงาน (ชนิด)	ชื่อชิ้นงาน
6	อำเภอโพธารอง	3	1. ผ้าไหมมัดหมี่ 2. ผ้าขาวม้าเชิงลายสาเกต 3. เสื้ออกก
7	อำเภอโพธิ์ชัย	3	1. ผ้าทอลายราชวัตร, ผ้าไหมพรม 2. เสื้ออกก 3. กระติบข้าว
8	กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง	3	1. เสื้ออกก 2. ผ้าไหมลายโบราณดั้งเดิม 3. ผ้าขาวม้า
9	อำเภอหนองพอก	3	1. ผ้าคลุมไหล่ 2. ผ้าห่มผ้ายโคกเกาะ 3. ผ้าไหมศูนย์ศิลปาชีพ ผ้าน้ำทิพย์
10	กิ่งอำเภอหนองฮี	2	1. กระเป๋ผ้าไหมสตรี 2. ผ้าไหมมัดหมี่
11	อำเภอศรีสมเด็จ	2	1. ผ้ายกดอกลายสาเกต นำไป เย็บเป็นกระเป๋า ยาม กระเป๋า โทรศัพท์ ผ้าธงพะเหวด 2. เสื้ออกกลายสาเกต
12	อำเภอปทุมรัตน์	2	1. ผ้าคลุมไหล่ 2. ผ้าสไบยกดอก
13	อำเภอจังหาร	2	1. ผ้าไหมหมี่ข้อมลายประยุกต์ 2. ผ้าทอมือลายสาเกต

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนชิ้นงาน (ชนิด)	ชื่อชิ้นงาน
14	กิ่งอำเภอเชียงขวัญ	2	1. ผ้าฝ้ายลายสาเกต 2. ผ้าไหมมัดหมี่
15	อำเภอจตุรพักตรพิมาน	2	1. ผ้าจิด(ทำสไบ ,ตัดเสื้อ) 2. ผ้าไหมบ้านสวนมอญ (มีลายสาเกตด้วย)
16	อำเภอเมือง	2	1. ผ้าไหมบ้านปอภาร 2. ผ้าไหมบ้านแวง
17	อำเภอสวรรณภูมิ	2	1. ผ้าไหมมัดหมี่โฮลเปราะ 2. ผ้าไหมมัดหมี่
18	อำเภอเมืองสรวง	1	1. ผ้าฝ้ายลายสาเกต
19	อำเภอเมยวดี	1	1. ผ้าไหมมัดหมี่
20	อำเภอพนทราย	1	1. ผ้ามัดหมี่ศรีสว่าง
รวม		54	

แหล่งที่มา : ภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 1 พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ดมีการทอผ้า ทั้งผ้าไหม ผ้าฝ้าย และได้มีการนำลายสาเกต มาใช้ในชิ้นงานรวมทั้งสิ้น 54 ชนิดชิ้นงาน

แสดงชิ้นงานที่มีลายสาเกตจากอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดร้อยเอ็ด

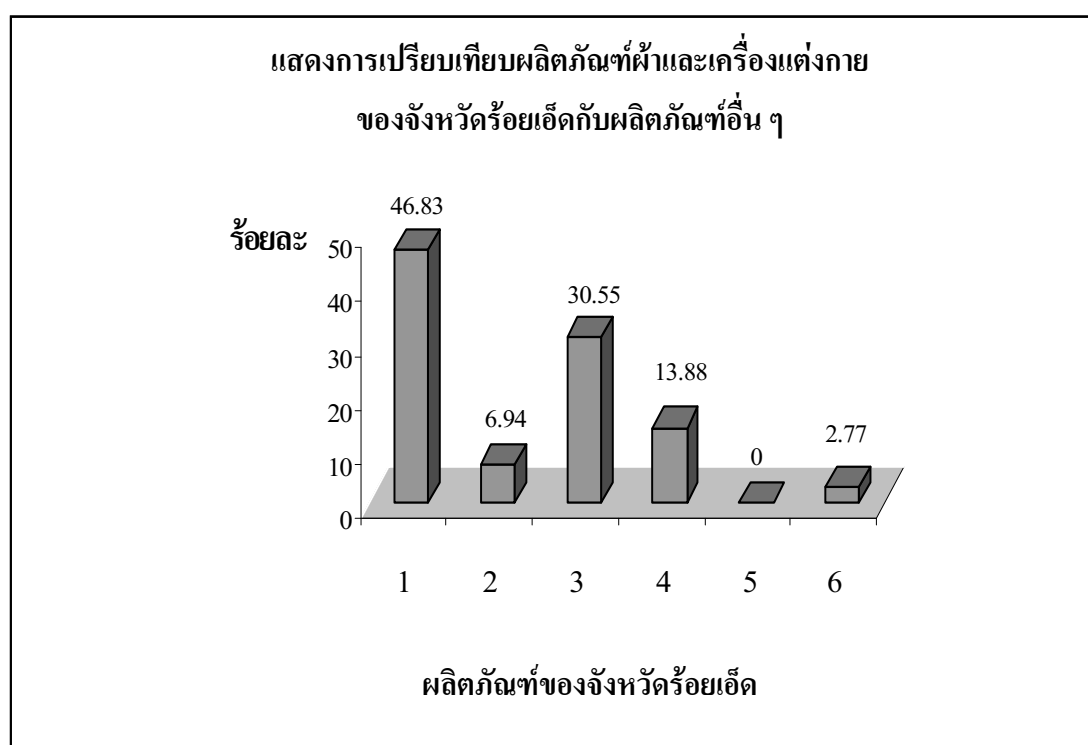

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ดกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

ระดับผลิตภัณฑ์	อาหาร	เครื่องดื่ม	ผ้าและ เครื่องแต่ง กาย	ของใช้และ ของ ประดับ ตกแต่ง	ศิลป ประดิษฐ์ และของที่ ระลึก	สมุนไพรที่ ไม่ใช่ อาหาร	รวม
★	2	-	-	3	-	-	5
★★	19	1	11	3	-	1	35
★★★	6	3	8	3	-	1	21
★★★★	4	1	3	1	-	-	9
★★★★★	2	-	-	-	-	-	2
รวม	33	5	22	10	-	2	72
ร้อยละ	46.83	6.94	30.55	13.88	0	2.77	100

แหล่งข้อมูล : www.Otopportal.com สำนักงานพัฒนาชุมชนร้อยเอ็ด

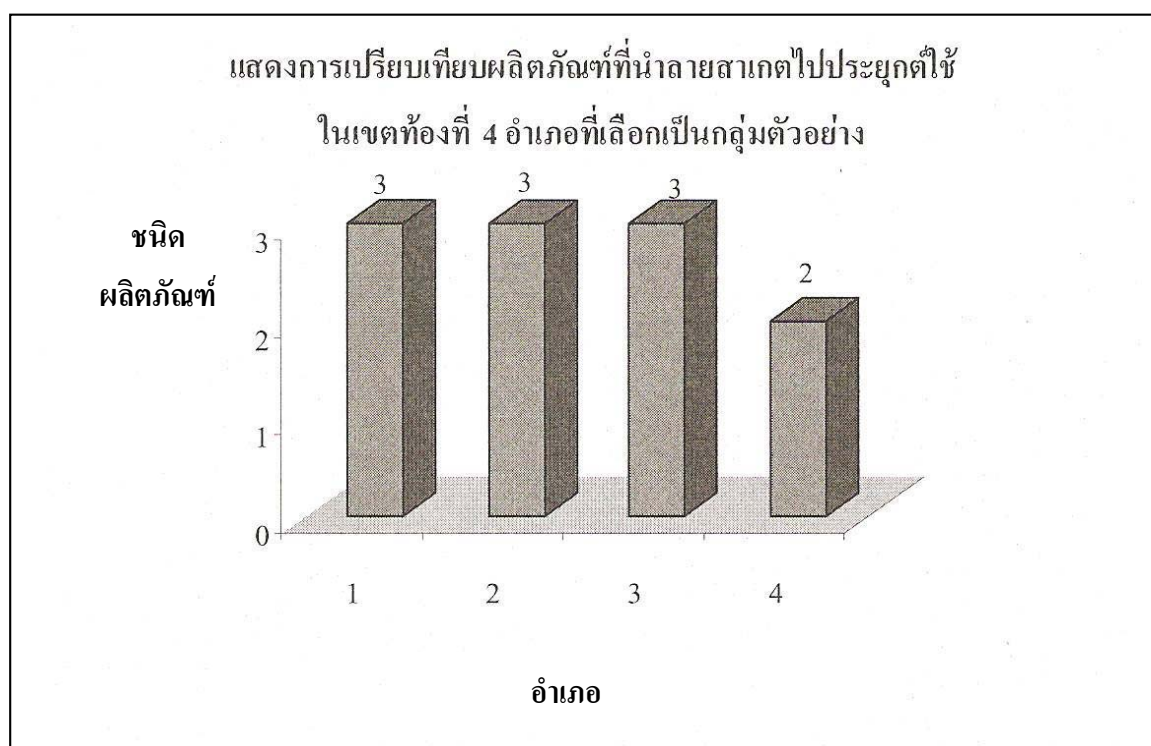
จากตาราง พบว่า ผ้าและเครื่องแต่งกายมีผลงานที่มีคุณภาพสูงสุด 4 ดาว และมีจำนวนน้อยคิดเป็นร้อยละ 30.55

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ที่นำลายสาเกตไปประยุกต์ใช้ในเขตท้องที่ 4 อำเภอที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	ชนิดผลิตภัณฑ์	ชื่อผลิตภัณฑ์
1	เกษตรวิสัย	3	ผ้าสไบบาง, ผ้าฝ้าย, ผ้าไหมมัดหมี่
2	อาจสามารถ	3	มวยนึ่งข้าว, กระติบข้าว, ผ้าสไบ
3	เสลภูมิ	3	เสื้อกก, หมอน, กระเป๋าคัดบ
4	ปทุมรัตน์	2	ผ้าคลุมไหล่, ผ้าสไบยกดอก
รวม		11	

จากตาราง 3 พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่นำลายสาเกตไปใช้ยังมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 20.37 เมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นและเป็นแหล่งทอผ้าเชิงพาณิชย์ของจังหวัดด้วย

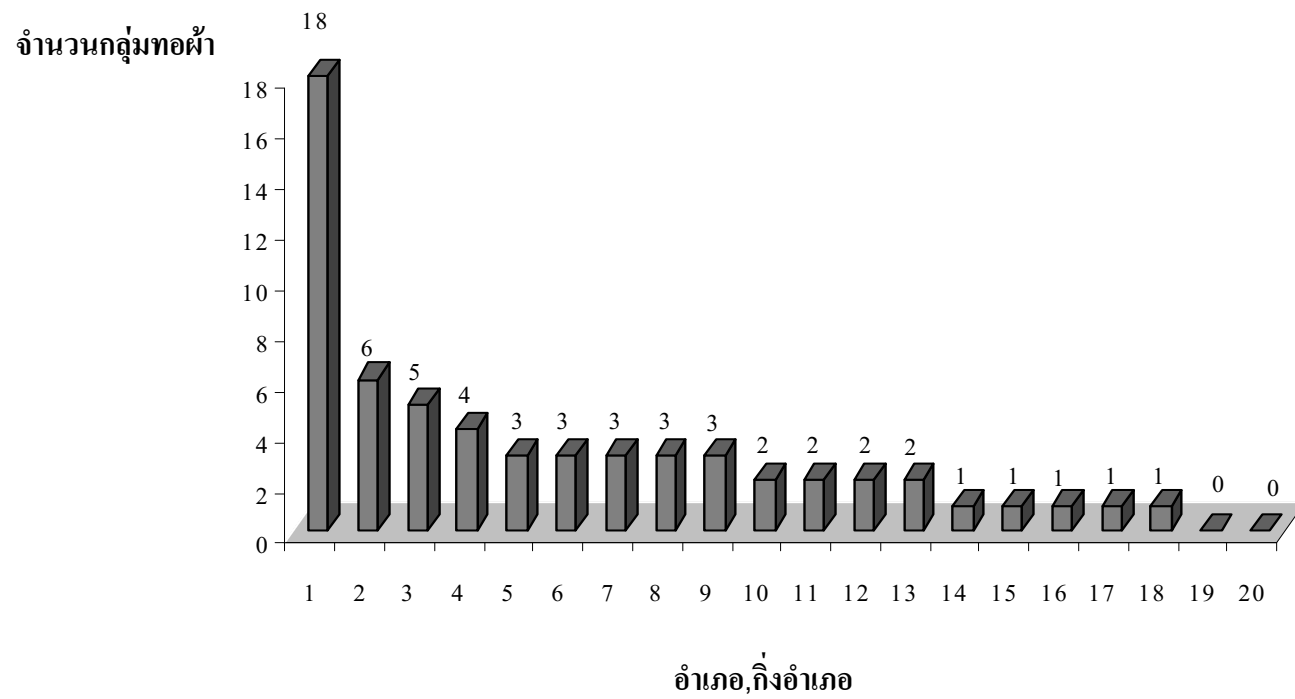
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนกลุ่มทอผ้า (กลุ่ม)
1	สุวรรณภูมิ	18
2	พนมไพร	6
3	เกษตรวิสัย	5
4	เมืองสรวง	4
5	ปทุมรัตน์	3
6	โพนทอง	3
7	ธวัชบุรี	3
8	กิ่งอำเภอเชียงขวัญ	3
9	เมือง	3
10	กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง	2
11	หนองพอก	2
12	จังหาร	2
13	อาจสามารถ	2
14	โพนทราย	1
15	โพธิ์ชัย	1
16	กิ่งอำเภอหนองฮี	1
17	เมยวดี	1
18	เสลภูมิ	1
19	ศรีสมเด็จ	-
20	จตุรพักตรพิมาน	-
รวม		61

แหล่งที่มา: สัมภาษณ์กลุ่มทอผ้า สำนักงานพัฒนาชุมชนร้อยเอ็ด

จากตาราง 4 พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ดมีกลุ่มทอผ้ารวมทั้งสิ้น 61 กลุ่มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานซึ่งสามารถที่จะแนะนำเผยแพร่หลายสาเกตที่กลุ่มผู้วิจัยต้องการอนุรักษ์และให้นำไปใช้อย่างแพร่หลายต่อไป

แสดงจำนวนกลุ่มทอผ้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์
ด้านเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของจังหวัดร้อยเอ็ด

วิเคราะห์และสรุปผลการสำรวจ

จากการสำรวจผ้าลายสาเกตของท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด จึงเก็บตัวอย่างนำเสนอ รวมทั้งการประยุกต์นำลายสาเกตไปใช้ในเครื่องใช้ต่าง ๆ

อภิปรายผลการสำรวจ

จังหวัดร้อยเอ็ด จะมีผลผลิตส่วนใหญ่เป็นด้านการเกษตร และมีผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในครัวเรือน เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และเครื่องจักรสาน และมีตลาดรองรับที่สำคัญ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นครราชสีมา และจังหวัดใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะ

ก. ด้านการเรียนการสอน

1. ควรส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับ การทอผ้าลายสาเกต ไว้ในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์ลายสาเกตซึ่งเป็นลายมงคลประจำจังหวัด
2. จัดให้มีชมรมอนุรักษ์ทอผ้าพื้นเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา
3. เปิดโอกาสให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยเป็นวิทยากร ให้ความรู้ ด้านการอนุรักษ์ผ้าลายสาเกตอย่างกว้างขวาง แพร่หลายต่อไป

ข. ด้านเศรษฐกิจ

1. ผ้าลายสาเกตประจำจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นที่สนใจแก่บุคคลทั่วไป ควรได้รับการสนับสนุนโดยจัดทำแหล่งตลาดสินค้าให้เกษตรกร หรือกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มทอผ้าสตรี
2. จังหวัดร้อยเอ็ด มีแรงงานที่มีทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทอผ้า สามารถขยายตลาด หากมีการลงทุนก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้า ซึ่งจะส่งผลทำให้เศรษฐกิจด้านนี้ดีขึ้น

ค. ด้านศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งทอ ผ้าไหม ผ้าฝ้ายให้เป็นที่นิยม เพื่อเป็นการเสริมรายได้แก่เกษตรกร
2. ควรศึกษาวิจัยด้านเทคนิคการทอผ้าลายสาเกตให้มีสีสันสวยงาม ตลอดจนการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทุกเพศ ทุกวัยใช้เป็นประจำ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ประดิษฐ์ กิ่งไก่อ๊ะและคณะ. 101 สุดยอด OTOP. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภักดิ์ออฟเซต , 96 หน้า.

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด. บันทึกภูมิปัญญาไทย ตำนานผลิตภัณฑ์ OTOP. ร้อยเอ็ด :

โรงพิมพ์ 101 บุลปรีนท์ , 81 หน้า.

อุทิศ เมืองแวง. เหลียวหลังแลหน้าร้อยเอ็ด. สภาวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ดและสำนักงาน

จังหวัดร้อยเอ็ด, 65 หน้า.

ซิลค์คลับ บริษัท. นิตยสาร Silk . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ซิลค์ พับลิชชิ่ง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพถ่ายสาเหตุ ครบ 5 ลายมงคล

ผ้าไหมลายสาเกต เป็นลายเอกลักษณ์ประจำ
จังหวัดร้อยเอ็ด สืดอกอินทนิลบก เป็นผ้ามัดหมี่ลาย
โบราณที่ทอละเอียดมาก ประกอบด้วยลายมงคล 5
อย่างมีความหมาย ดังนี้

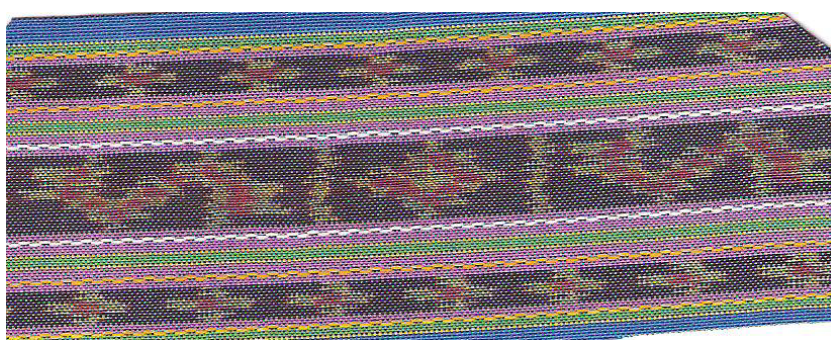
ผ้าไหมลายสาเกต เป็นลายเอกลักษณ์ประจำจังหวัด ร้อยเอ็ด สีดอกอินทนิลบก เป็นผ้ามัดหมี่ลายโบราณที่ทอละเอียดมาก ประกอบด้วยลายมงคล 5 อย่างมีความหมาย ดังนี้

1. **คลองเอี้ย** มีลักษณะเป็นแม่น้ำ ลำคลอง เปรียบเสมือนสายเลือดที่เอื้ออำนวยต่อวิถีความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
2. **นาคน้อย** เป็นลายพญานาคพ่นน้ำ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ยังความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ให้กับท้องไร่ท้องนา
3. **โคมเจ็ด** เป็นลายที่บ่งบอกถึงความเพิ่มพูนของผลผลิตทางการเกษตร ความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นอยู่ที่ดี มีความสดใสในชีวิต หรือเป็นโคมไฟสว่างส่องสว่างสู่ความรุ่งเรืองมีฐานะ
4. **หมากจับ** เป็นชื่อพืชชนิดหนึ่ง ชอบติดเสื้อผ้าแล้วเอาออกยาก สื่อความหมายเมื่อใครได้พบเห็น ได้สัมผัสผ้าสาเกตแล้ว จะเกิดความประทับใจ และอยากมาจังหวัดร้อยเอ็ด
5. **คำเภา/คำเฝ้า** เป็นลายเส้นตรงที่ปรากฏบนพื้นผ้า บ่งบอกถึงความซื่อตรง มุ่งมั่น เข้มแข็งและยั่งยืนเป็นอุปนิสัยโดดเด่นของชาวอีสาน

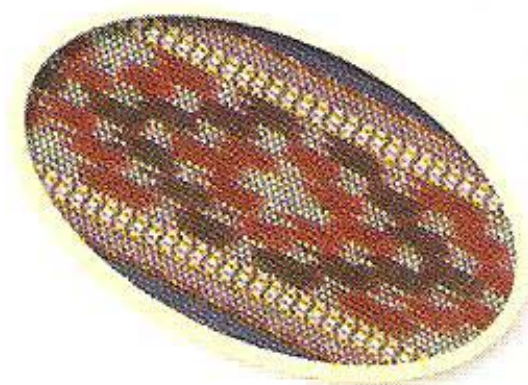
1. คลองเอี้ย

มีลักษณะเป็นแม่น้ำ ลำคลอง เปรียบเสมือนสายเลือดที่
เอื้ออำนวยต่อวิถีความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2. นาคน้อย

เป็นลายพญานาคาพ่นน้ำ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ยังความ
ชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ให้กับท้องไร่ท้องนา

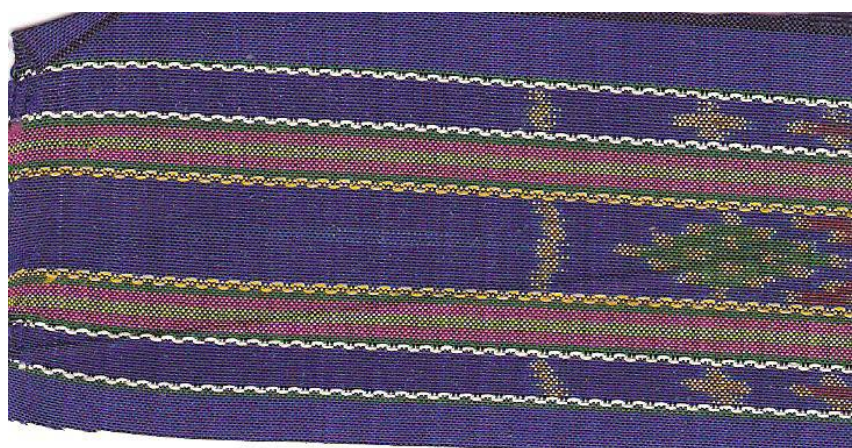
3. โคมเจ็ด

เป็นลายที่บ่งบอกถึงความเพิ่มพูนของผลผลิตทางการเกษตร
ความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นอยู่ที่ดี มีความสดใสในชีวิต หรือ
เป็นโคมไฟสว่างส่องสว่างสู่ความรุ่งเรืองมีฐานะ

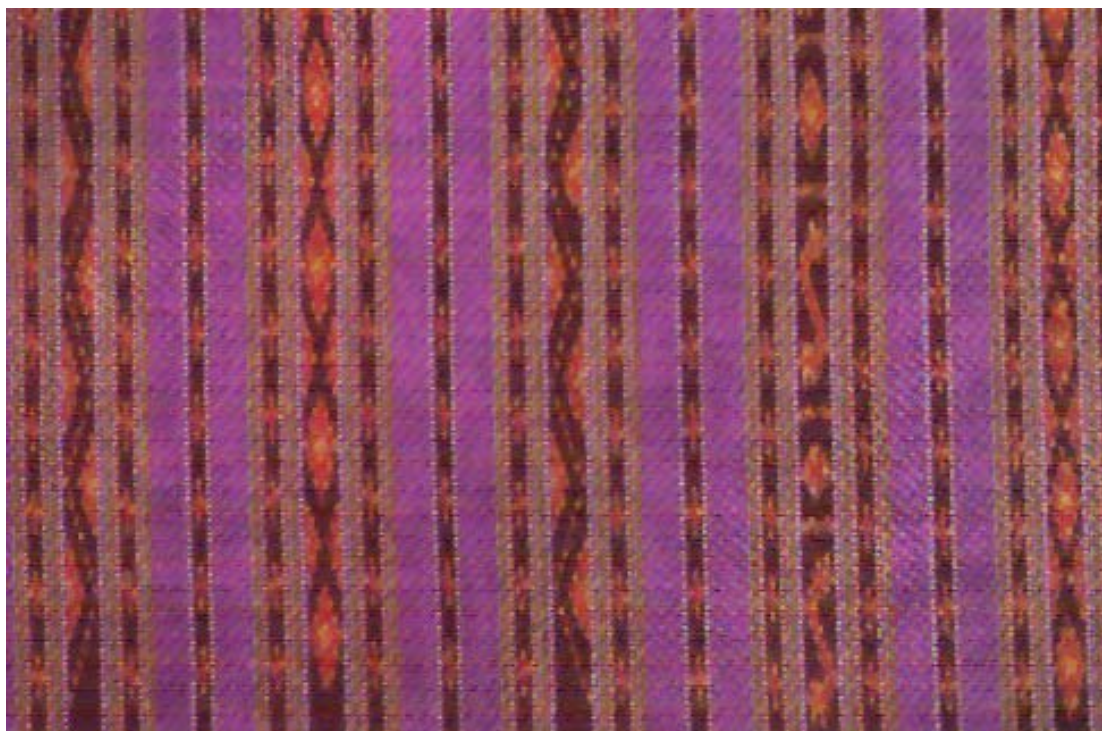
4. หมากจับ

เป็นชื่อพืชชนิดหนึ่ง ชอบติดเสื้อผ้าแล้วเอาออกยาก สื่อความหมาย
เมื่อใครได้พบเห็น ได้สัมผัสผ้าสาเกตแล้ว จะเกิดความประทับใจ และ
อยากมาจังหวัคร้อยเอ็ด

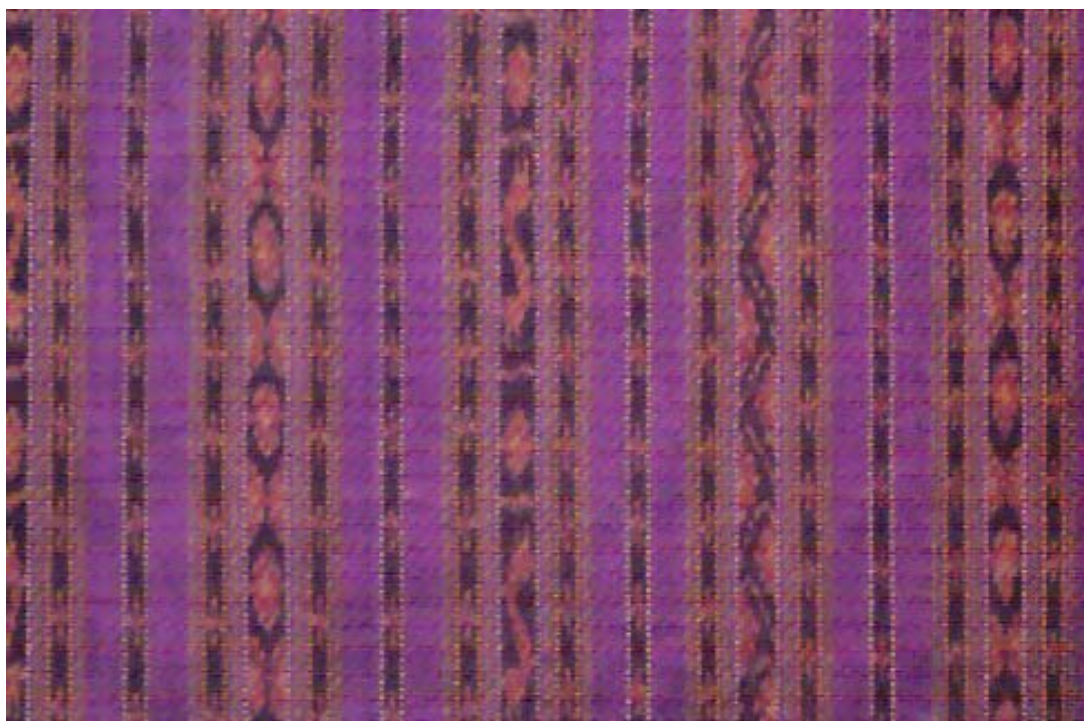

5. คำภา/คำเผ่า

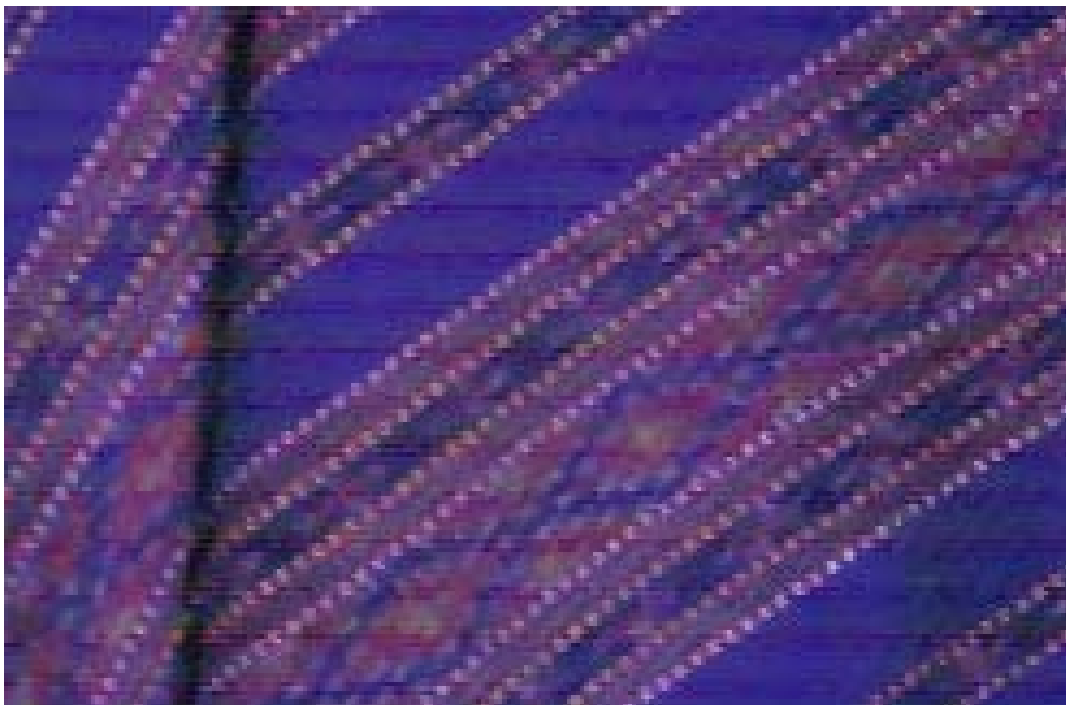
เป็นลายเส้นตรงที่ปรากฏบนพื้นผ้า บ่งบอกถึงความซื่อตรง มุ่งมั่น เข้มแข็งและยั่งยืนเป็นอุปนิสัยโดดเด่นของชาวอีสาน

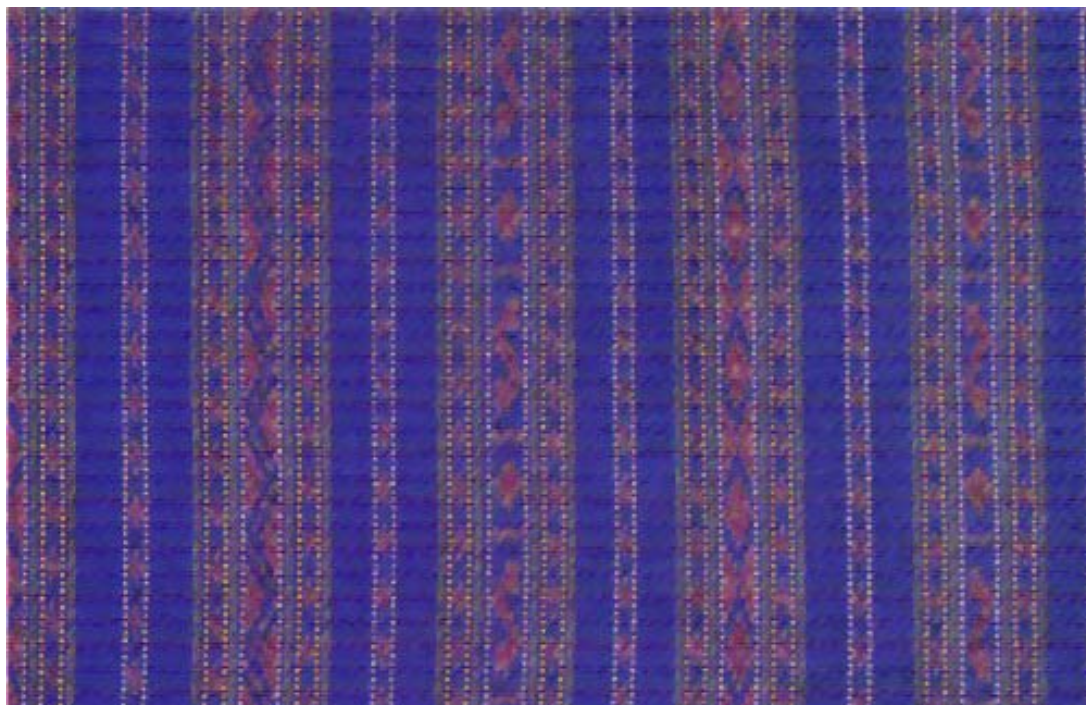
ผ้าไหมลายสาเกต

ผ้าไหมลายสาเกต

ผ้าไหมลายสาเกต

ผ้าไหมลายสาเกต